

Podporuje štát slovenskú hydinu?

V mesiaci máj Únia hydínárov Slovenska v rámci prieskumu oslovila slovenské ministerstvá a vysoké školy napojené na štátny rozpočet z celého Slovenska. Pýtali sme sa na pôvod hydínového mäsa, ktoré ponúkajú stravníkom vo svojich jedálňach.

Ilustračný

obrázok

Odhliadnuc od toho, že niektoré ministerstvá odmietli odpovedať s odôvodnením, že jedáleň prevádzkuje súkromná firma a nikoho nezaujíma, za aké potraviny jej platí, tak zo získaných odpovedí sme sa dozvedeli, že najmenej hydínového mäsa v týchto jedálňach je zo Slovenska. A pritom ide v prípade tohto prieskumu asi o 35-tisíc stravníkov denne. Dominuje Poľsko, Brazília, Maďarsko, Česko, čoraz viac aj Ukrajina, nechýba ani hydina z Rumunska, Francúzska, Slovinska či Dánska. Táto paleta môže byť ešte pestrejšia, pretože v oslovených zariadeniach často považujú za slovenských producentov aj rôznych dovozcov a prebaľovačov. A hydinu od nich označili ako slovenského pôvodu. Z tohto vyplýva, že náš štát viac podporuje zahraničných hydínárov, ako slovenských.

Aké boli výsledky prieskumu?

Viac ako polovica zariadení nemá vlastné stravovacie zariadenie, teda nemôže ovplyvniť dodávateľa hydínového mäsa pre svojich zamestnancov alebo študentov. Viac ako 50 % z týchto vysokoškolských stravovacích zariadení používa na prípravu jedál poľskú hydinu, viac ako 8 % hydinu brazílsku, s ktorými sú spájané neustále potravinové škandály. Takmer 30 % nakupuje hydinu z Českej republiky, 20 % hydinu z Maďarska a 15 % hydinu z Ukrajiny, ktorá nie je členskou krajinou EÚ a nemusí spĺňať prísne normy EÚ na produkciu hydínového mäsa. Až 80 % stravovacích zariadení na úradoch ministerstiev používa pri príprave jedál poľskú hydinu a 60 % hydinu českú. Podľa nášho prieskumu výlučne zo slovenskej hydiny varí iba 20 % stravovacích zariadení na ministerstvách a 11

% na univerzitách vrátane vysokoškolských internátov. Z odpovedí, ktoré sme získali je jasné, že hydinu do jedálne nakupujú zväčša cez VO a rozhoduje cena. A tá je pri dovozovej hydine nižšia. Čerstvosť, kvalita, zdravotná nezávadnosť je odsúvaná do pozadia. Tým aj domáca produkcia.

Prečo je dovozová hydina cenovo výhodnejšia?

Okrem iného preto, že všetkých okolitých i ďalších krajinách EÚ je chov hydiny už viac rokov podporovaný prostredníctvom národných zdrojov, čím sa dostávajú slovenskí chovatelia, ale aj spracovatelia hydiny do nevýhodného postavenia z hľadiska konkurencieschopnosti na trhu a z hľadiska tvorby ceny. Tento stav je z nášho pohľadu dlhodobo neudržateľný a môže za krátke obdobie viesť k likvidácii chovu hydiny v SR a narušeniu potravinovej bezpečnosti ako aj sebestačnosti SR v tejto komodite.

V Maďarsku môžu chovatelia hydiny už niekoľko rokov čerpať najmenej 6 dotačných titulov zameraných na chov hydiny. V Českej republike funguje už siedmy rok dotačný program „Podpora vybraných činností na ozdravovanie chovu hydiny“, v rámci ktorého dostali českí chovatelia hydiny podporu v roku 2016 vo výške 463 miliónov Kč, čo je v prepočte 17,2 miliónov EUR. Spolu za 6 rokov dostali naši konkurenti v ČR podporu cez tento program vo výške 61,5 milióna EUR. V roku 2017 zavádzajú v ČR nový podporný program pre hydinu „Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny“, kde budú každoročne vyčlenené finančné prostriedky vo výške 300 miliónov Kč, čo predstavuje 11,2 miliónov EUR.

ÚHS preto žiada, aby v prípade externých dodávateľov stravy, ale aj vlastných prevádzkovateľov jedálne, v ktorých stravníkom časť nákladov hradí štát, trval ten, kto platí, na slovenskej hydine, a najmä na čerstvej hydine, lebo čerstvosť je jedným z atribútov kvality. V prípade chladenej to znamená hydinu pred uplynutím 1/3 doby spotreby. Je to bežný postup v iných krajinách a dá sa to dosiahnuť jasne nastavenými podmienkami pri verejnom obstarávaní.